

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2017

aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

nimi: MTÜ Mondo

registrikood: 80260583

tänav a nimi, Telliskivi tn 60a/5

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 10412

e-posti aadress: mondo@mondo.org.ee

veebilehe aadress: www.mondo.org.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	33
Bilanss	33
Tulemiaruanne	34
Rahavoogude aruanne	35
Netovara muutuste aruanne	36
Raamatupidamise aastaaruande lisad	37
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	37
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	38
Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	39
Lisa 4 Kasutusrent	39
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	39
Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	40
Lisa 7 Annetused ja toetused	44
Lisa 8 Tulu ettevõtlusest	44
Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	45
Lisa 10 Jagatud annetused ja toetused	45
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	45
Lisa 12 Tööjõukulud	46
Lisa 13 Seotud osapooled	46
Lisa 14 Sündmused pärast aruandekuupäeva	47
Aruande allkirjad	48

MTÜ MONDO TEGEVUSARUANNE 2017

MTÜ Mondo on 2007. aastal asutatud vabaühendus, mille põhikirjalised eesmärgid on:

- a. looduskatastroofide ja inimtegevuse tõttu tekkinud inimkannatuste leevendamine rahvusvahelisel tasandil ja Eesti-siseselt;
- b. vaesuse ja haavatavuse vähendamine arengumaades jätkusuutlike ja kogukonnapõhiste meetmete abil;
- c. inimõiguste ja demokraatia kaitsmine ning inimestevahelise arusaamise ja rahu edendamine;
- d. Eesti avalikkuse teadlikkuse suurendamine rahvusvahelistest humanitaar- ja arenguprobleemidest ning nende lahendustest.

ME USUME, et stabiilne ja hooliv maailm on võimalik, kus kõigil on võimalus inimväärses elus. Me usume, et vahetu koostöö ja solidaarsus arengumaade kogukondadega on võti vaesuse leevendamiseks ja inimeste heaolu suurendamiseks.

ME SEISAME rahvusvaheliste humanitaarprintsiipide, demokraatlike põhimõtete, inimõiguste kaitse, inimväärikuse ja sotsiaalse võrdsuse eest.

ME AITAME inimesi kriisiolukordades, loome püsivaid ja uuenduslikke lahendusi koostöös puudust kannatavate inimestega nende iseseisvaks toimetulekuks. Aitame oma võimete kohaselt, õigeaegselt ja vajaduspõhiselt.

ME JAGAME maailmahariduse abil teadmisi sellest, kuidas üleilmsed probleemid mõjutavad üksikisiku, kogukonna ja ühiskonna igapäevaelu ning kuidas igaüks saab mõjutada maailma. Pakume võimalikke lahendusi ja kaasame ekspertidest vabatahtlikke meie tegemistesse partnerriikides.

2017. aastal oli ühingul üheksa liiget, kolmeliikmeline juhatus ja kuueliikmeline nõukogu. Struktuuri järgi on MTÜ Mondol kolm laiemat tegevusvaldkonda: 1) arengukoostöö, 2) humanitaarabi, 3) maailmaharidus. Samuti tegeleb Mondo kahe olulise peamisi tegevusvaldkondi toetava teemaga: sotsiaalne ettevõtlus ja vastutustundlik tarbimine. 2016. aastal asutas Mondo sotsiaalse ettevõtte tütarettevõtte Mondo Crafts OÜ. Mondo tegevus oli 2017. aastal rahastatud projekti-põhiselt. Aasta jooksul lõpetati 9 projekti, algatati 10 uut projekti, käimasolevaid projekte oli 15. (vt. Lisa 6)

Järgnev tegevusaruanne kirjeldab MTÜ Mondo põhilisi tegevusi 2017. aastal nii partnerriikides kui ka Eestis.

SISUKORD

<u>MONDO MAAILMAS: ÜLEVAADE ARENGUKOOSTÖÖ TEGEVUSTEST</u>	4
<u>INIMÕIGUSTE ÕPE UKRAINA KOOLIDES</u>	6
<u>Naiste ja erivajadustega inimeste majandusliku toimetuleku suurendamine</u>	8
<u>GHANA, KEENIA JA UGANDA</u>	8
<u>AFGANISTAN</u>	10
<u>UKRAINA</u>	11
<u>Vabatahtlike ekspertide rakendamine arengukoostöös</u>	12
<u>MONDO MAAILMAS: ÜLEVAADE HUMANITAARABIST</u>	13
<u>Haridusklasterv: Süüria pagulased ja Ukraina sisepõgenikud</u>	14
<u>Tervishoiuklasterv: sisepõgenikud Ukrainas</u>	18
<u>Abiandjate võimekus ja annetuste kogumine</u>	18
<u>MONDO EESTIS: ÜLEVAADE MAAILMAHARIDUSLIKEST JA KAMPAANIATEGEVUSTEST</u>	20
<u>Mondo sai 10 aastat vanaks!</u>	20
<u>Maailmahariduskeskus</u>	21
<u>Õiglane kaubandus ja vastutustundlik tarbimine</u>	26
<u>UNESCO ühendkoolide tegevused</u>	28

ÜLEVAADE ARENGUKOOSTÖÖ TEGEVUSTEST

MTÜ Mondo arengukoostööprojektid Aafrikas said alguse 2009. aastal koolitoetusprogrammi ja sõpruskooliprojektiga Põhja-Ghanas Kongo külas. Samad tegevused laienesid 2010. aastal Keeniasse Shianda külla. 2011. aastal alustasime erivajadustega inimeste sotsiaalse ettevõtluse arendamisega Uganda pealinnas Kampalas ja tüdrukute hariduse ja naiste toimetuleku toetamisega Põhja- ja Ida-Afganistanis. 2013. aastal alustasime arengukoostööga Aasias, šani-aladel Birmas, kus keskendusime koolihariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamisele. 2 aastat tagasi alustasime pikema mõjuga arengukoostööd ka sisepõgenike õiguste huvikaitses ning haridus- ja sotsiaalpsühholoogiliste tegevuste elluviimises Ida-Ukrainas.

MTÜ Mondo peamised arengukoostöö sihtrühmad on puudustkannatavad lapsed ja orvud, lesknaised ning erivajadustega inimesed. Põhilised tegevussuunad on haridus, tervishoid ja meie sihtrühmade majandusliku toimetuleku parandamine. Kuni 2013. aastani rahastasime tegevusi eelkõige eraannetuste abil, 2014. aastast alates oleme saanud haridus- ja toimetulekutegevustele Ghanas, Keenias ja Ugandas toetust ka Eesti arengukoostöö vahenditest. 2017. aastal arendasime jõudsalt edasi Mondo sotsiaalset ettevõtlust kogukondade toimetuleku toetuseks ning jätkusid Eesti erialaekspertide lähetused Mondo sihtriikidesse.

Lastele hariduse andmine ja hariduse kvaliteedi parandamine

334 last õpib Mondo toetusprogrammis Ghanas, Keenias ja Birmas, seda on 29 last rohkem kui eelmisel aastal.

Tarkusefondi laekunud annetuste **abil** oleme **parandanud hariduse kvaliteeti nii Ukrainas, Birmas kui Afganistanis**. Näiteks Jalalabadis asuv Fatima Zahra tüdrukutekool, kus õpivad sõjaohvrite ja sisepõgenike lapsed, jätkab kuuendat aastat õppetööd. Ilma Eesti toetuseta koolile jääks igal aastal haridusest 265 last.

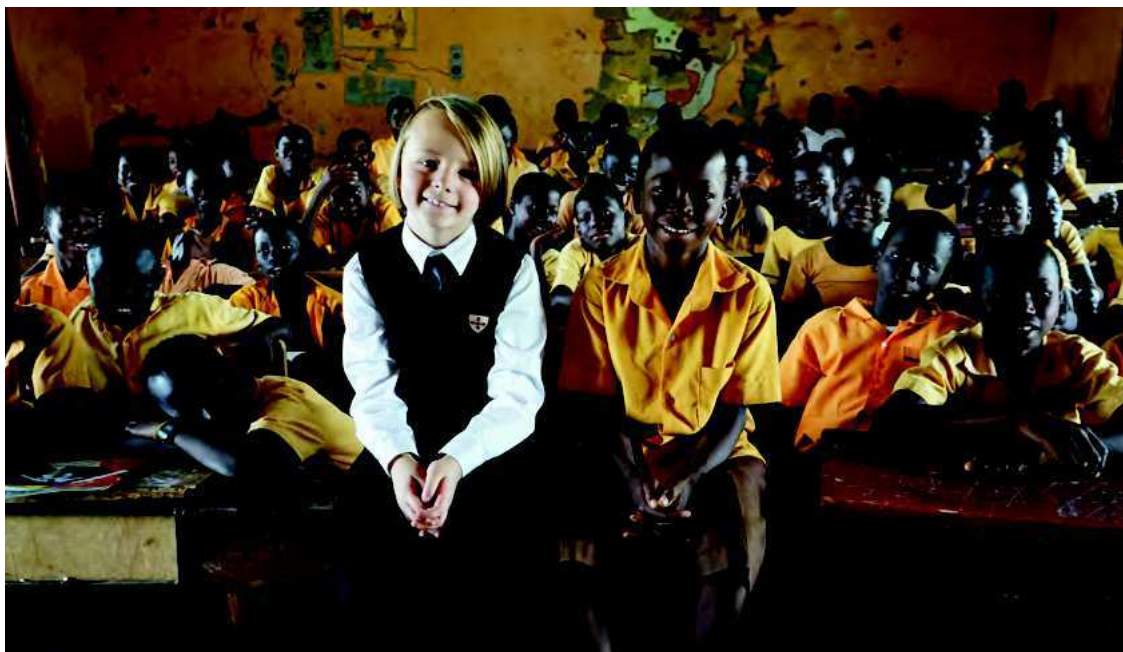
Üle 20 Eesti kooli on kogunud **heategevusüritustel toetust** oma sõpruskoolile või põhikoolilapse hariduse toetuseks.

Mondo **Ukraina** kriisipiirkonna **haridusprogrammist võtab osa 20 kooli**, milles õpib kokku 4300 õpilast.

ÜRO simulatsioonidest Luganski oblastist võttis osa 201 õpilast.

Richard on Kongo põhikooli kolmandas klassis käiv poiss, keda võib tihti kohata küla turu taga asuva jalgpalliväljaku juures. Talle nimelt meeldib jalgpall väga, nagu enamjaolt kõigile Ghana lastele. Ema ja isa kaotanud poiss elab sugulastega, kes tema käekäigu eest suurt ei hooli. 2017. aastal võeti ta Mondo toetusprogrammi, et tema koolitee ei katkeks. Suur oli Richardi üllatus, kui talle tuli külla tema eakaaslane Jakob Eestist. Poisid jagasid koolipinki, lahendasid koos koduseid ülesandeid ja tagusid koos jalkat. Jakobi külaskäigust Richardi juurde valmis dokumentaalsaade "5800 kilomeetrit koolini", mis jõudis ETV ekraanile detsembri alguses.

Sügiseseel koolivaheajal käis väike seltskond eestlasi külas oma toetuslastel Ghanas. Eesti koolilapsed Suvi ja Kenneth sõbrunesid kiiresti Kongo küla lastega ja vaatavad koos külaplatsil toimuvat jalgpallimatši. Nelja lapse vanaema Helina käis koos oma toetuslapse Abigailiga maha pika tee koolist koju. Mõlema näolt särab vastu rahulolu koosveedetud ajast.

Päris esimest korda kooli alustavad 30 afgaani tüdrukut saavad õppeaasta alguse puhul seljakoti ja koolitarbed. Pildil õnnitleb Fatima Zahra kooli haldava Mondo partnerorganisatsiooni ADVS juht härra Sadaqat kooli astuvat väikest Bibi Hawat, kelle sõjapõgenikest pere hiljuti Nangarhari provintsi Ida-Afganistanis naases.

INIMÕIGUSTE ÕPE UKRAINA KOOLIDES

Mondo viib koostöös Vostok SOSiga ja Tšernigivi Inimõiguste Majaga läbi haridusprojekti "Tunneme inimõigusi", mis pani aluse haridusvõrgustikule Luganski oblasti Ukrainas. See haridusvõrgustik koondab 20 Luganski oblasti kooli. Kamõševaha põhikool (koos lasteaia) osaleb haridusprojektis juba teist aastat. Projekti käigus said õpetajaid ja koolijuht inimõiguste- ja maailmahariduse koolituse. Koolijuht Elena Bogdanova käis õppevisiidil Eestis, mis andis tugeva praktilise väärtusega tõuke viia läbi muutusi ka oma koolis. Kuna koolijuht on innustunud demokraatliku kooli ja maailmakodaniku haridusest, toimuvad koolis muutused hoopis kiiremini. Koolis käivitati aktiivsed vahetunnid ja lõpetati laste kasutamine vahetunnis korrapidajatena, mis on laste puhkeaja õiguse rikkumine. Vahetunniruumi on üles pandud "usalduse kast", kuhu õpilased saavad kirjutada oma probleemidest. See meetod aitab paremini hoida suhet kooli juhtkonna ja laste vahel. Lapsed viivad omal initsiatiivil läbi tegevusi (nt laadad), et koguda raha õppetööväliste tegevuste toetamiseks. "Tunneme inimõigusi" idee rakendamisega koolis on lapsed muutunud avatumaks, julgevad väljendada oma mõtteid ning ütlevad välja, mida võiks koolis muuta! Ükski laste poolt tõstatatud ettepanek või probleem ei jää märkamata. Lisaks on mitmed õpetajad muutunud osavõtlikumaks ning neil on tekkinud kodanikujulgeus ning oma arvamus, mida nad ei karda välja öelda. Õpetajad võtavad osa erinevatest projektidest ning loiid heategevusliku fondi «КОМПО3». Kool võttis oma meeskonnaga osa ka Luganski oblasti esimesest ÜRO simulatsioonist, seejärel ka ülerajoonilisest simulatsioonist ning võitis selle. Võitjaid premeeriti õppevisiidiga Kiievisse, kus toimus UNDP ja Eesti saatkonna külastus. Kamõšõvaha sõpruskool Eestis on Tallinna Erakool Grant.

Kriisipiirkonnas elada on stressirikas ning kunstiteraapia on üks võimalustest, mille abil saab kogunenud pingeid maandada. Kunstnik Jarõna Ilo viis Luganski oblastis läbi kunstiteraapia töötubasid, millest võttis osa kokku 165 õpilast. Esimesel fotol analüüsib Jarõna õpilaste joonistusi. Teisel pildil on Lõssitšanski kooli õpilane, kes võtab kunstiteraapiast osa.

Naiste ja erivajadustega inimeste majandusliku toimetuleku suurendamine

GHANA, KEENIA JA UGANDA

Viimaste aastate töö tulemusena on Põhja-Ghana Nabdami piirkonnas loodud Mondo toel kaks ühistut: Nongtaaba *shea*-või tootmisühistu ja Yen Pang Basket Weavers korvipunumise ühistu. *Shea*-või valmistamine ja korvipunumine on kohalikud oskused, kuid toodete kvaliteet ja turundusoskused vajavad pidevat järelaitamist, millele Mondo panustab Eesti vabatahtlike ekspertide, arengukoostöö vahendite ja eraannetuste abil. Kolm aastat tagasi kaheksa naisega mangopuu all alustanud Yeng Pang Basket Weavers ühistusse kuulub nüüd 30 naist, kes punuvad 1000 korvi aastas Eestisse, Lätisse, Kanadasse ja USAsse. Algselt kohalike külanaisete koduõuedel valminud *shea*-võid toodetakse nüüd korralikus tootmishoones. 100 naisele tööd võimaldav Nongtaaba Shea Processors ühistu pakub kvaliteetset toodangut, mida saab osta Amazonist USAs ja Mondo poest Eestis. *Shea*-või ühistu on liitunud Shea Network Ghana võrgustikuga.

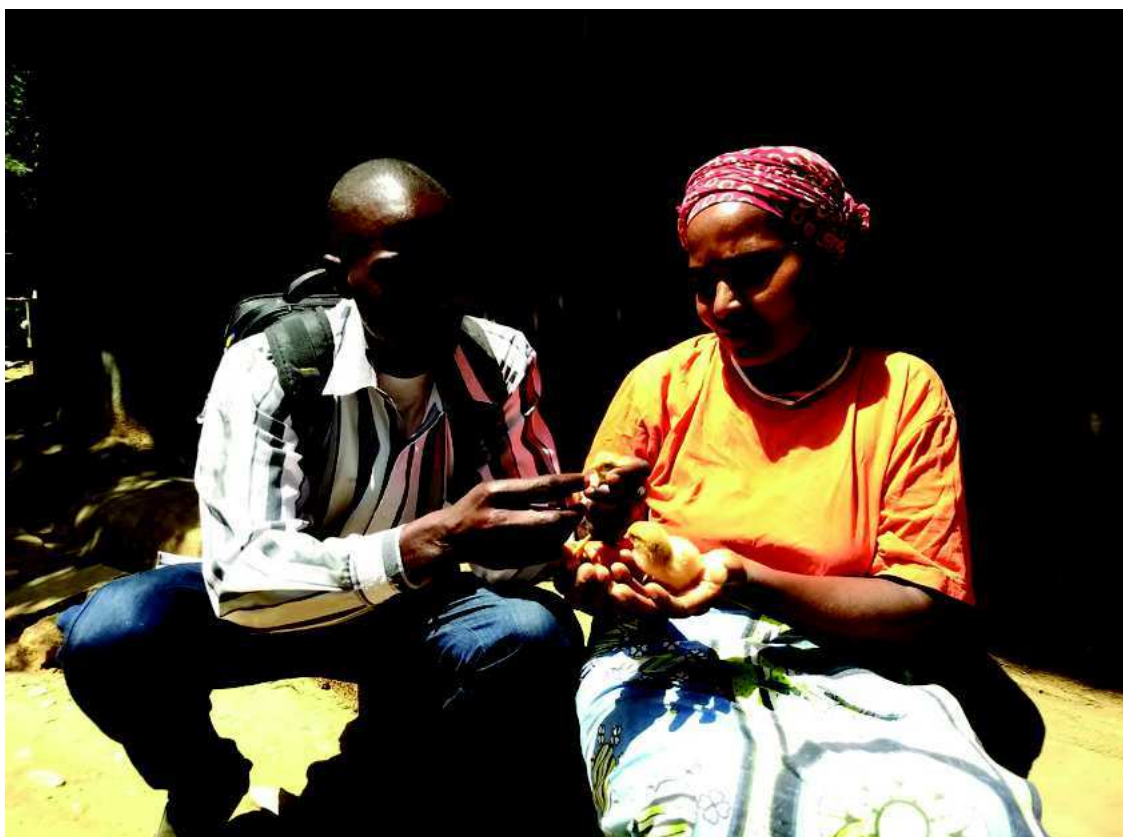
Suzy Sampandoug: *Suzy on Kongo küla naine, kelle isiklik areng on olnud imeline. Kolm aastat tagasi oli tal kodus väike veski, mida ta turupäevadel majandas. Täna juhib ta 100 naisega ühistut, toodab shea-võid USA ja Eesti turule ning peab plaani, kuidas shea-võid kohalike hulgas veelgi enam populariseerida. Uuel aastal on plaanis kosmeetika valmistamise koolitused naistele, et kohalikul turul levinud vaseliinipõhised kreemid asendada oluliselt naha- ja keskkonnasõbralikemate shea-või toodetega. Jõudu Suzyle!*

Nongtaaba naiste ühistu esinaine Susana Sampandoug kingib Eesti peaministrile Jüri Ratasele paki ühistu valmistatud rafineerimata sheavõid. Pärast EL-Aafrika tippkohtumist Ghanasse lühivisiidile saabunud peaminister sai teada, kuidas läheb haridus- ja toimetulekuprogrammidel, mida eestlaste toel on Põhja-Ghanas arendatud juba kaheksa aastat.

Mondo jätkab Keenias tihedat koostööd kohaliku organisatsiooniga Wefoco, mille eesmärgiks on oma piirkonna puudustkannatavate naiste ja laste elujärge parandada. Sel aastal keskendusime koostöös kahele suunale: Wefoco põllumajandusühistu liikmete jätkuvale koolitamisele ja kvaliteetsete õmblus- ja trükiteenuste pakkumisele.

Mondo hinnangul on ettevõtlustegevusel Aafrika sihtriikides olnud nähtav mõju kohalike tootjate toimetulekule. Toodetelt teenitud tuluga on naised katnud olulisi vajadusi perekonnas, lisanissetulek on võimaldanud perele paremat toidulauda või tegelemist pereliikmete tervisemuredega. Lisaks inimeste oskuste ja sissetulekute suurendamisele on suurenenud ka nende enesehinnang, kuid – mis peamine – ka ühiskonna laiem sidusus ja arusaam, et ühistegevusega saab muutusi ellu viia.

Keenia põllumajandusekspert Fredrick Okanga nõustab Wefoco põllumajandusühistu liikmeid, pöörates erilist rõhku kanakasvatuseks vajalike inkubaatorialaste teadmiste kinnistamisele. Fred liigub ühe ühistubloki juurest teise juurde ning toetab neid nii teoreetiliste teadmiste kui ka praktiliste nõuannetega.

AFGANISTAN

Mondo on Afganistanis ellu viinud laste ja naiste hariduse ja toimetuleku toetusprojekte alates 2011. aastast. Kolmandat aastat toetab Mondo Afganistani maapiirkondade naiste paremat sünnitusabi. Sel aastal viiakse e-õppes toimuv kursus läbi Faryabi provintsi Andkhoy linna ainukeses meditsiinkoolis. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli ämmaemanduse õppetooli lektorid ja üliõpilastest mentorid juhendavad kaheksa kuu vältel kohalikke ämmaemandaide, kes lisaks sünnitusabi andmisele peavad loengud tüdrukutele ja nõustavad telefoni teel neid naisi, kel puudub võimalus provintsi keskusesse tulla. Andkhoy keskusesse ja koolide juurde rajatakse välikäimlad, mis aitavad kaasa elanikkonna hügieeni- ja terviseteadlikkusele.

Shukria Sayed Hasan: *Shukria on 26 aastane naine, kes hindab oma vanemate kindlameelsust anda talle haridust. "Kui Taliban oli võimul, pidin õppima salaja. Õnneks mu isa mõistab hariduse tähtsust ja soosis minu kõrgkooli minemist," ütleb kursusel osalev Shukria, kes on vastu võtnud 15 sünnitust "Ämmaemandaks saamine on minu jaoks suur rõõm – minu eesmärk on hoida ära emade ja laste surmasid. Afganistanis on palju lapsi ja naisi, kes vajavad ämmaemandate tuge." Kõige raskemaks peab ta oma töö juures emade verejooksude peatamist. Kui Eestis on sünnitusel suremine õnnestunud viia nulli lähedale, siis Afganistanis sureb jätkuvalt 100 000 sünnitaja kohta 400–800 naist.*

Preili Shukria on üks 36 Faryabi provintsi ämmaemandast, kes saab 2017. aastal e-õppes erialalist täienduskoolitust. Töö käib gruppides, kus arutatakse koos Eesti kolleegidega praktilisi juhtumeid. Nüüd ootab ta põnevusega seda osa koolitusest, kus ta saab ise anda tervisekasvatustikke loenguid tüdrukute koolides.

UKRAINA Arvamusfestival

2017. aasta sügisel toimus Ukrainas esimene Arvamusfestival, mille Mondo korraldas koos partneri Vostok SOSiga Luganski oblastis. Kriisipiirkonnas asuvas Severodonski linnas arutleti, avaldati oma arvamust ja kuulati teisi. Huvi teemade esitamiseks oli suur: kokku toimus 28 diskussiooni reformide, keskkonna, meedia, linnaruumi, hariduse, julgeoleku, politsei, meditsiini, kultuuri ja kodanikuaktiivsuse teemadel. Paljud imestasid, et miks me valisime festivali läbiviimise kohaks just Luganski oblasti. Meie arvates peaksid kriisipiirkonna elanikud püüdlema selles suunas, et nende arvamus mõjutaks nii kohalikku, regionaalselt kui ka üleriiklikku elu-olu. Hetkel edasiviivat diskussiooni palju ei kohta ning tihtipeale reageerivad inimesed endale vastupidistele arvamustele agressiivselt. Festivali üheks eesmärgiks oli arendada kohalikku arutluskultuuri, kriitilist mõtlemist ja konstruktiivset lahendusteni jõudmist ning pakkuda selleks turvalist ja sõbralikku keskkonda. Oluline on ka kaugemates paikades selgitada Kiievis toimuvaid reforme ning vastupidi – pealinnaekspertidel tekkis mugav platvorm kriisipiirkonna elanikelt tagasiside saamiseks. Lisaks ukraina- ja venekeelsetele arutlustele viis Mondo humanitaarabi ekspert Kristi Ockba festivalil läbi ingliskeelsed töötoad araabiamaade ning Süüria põgenike teemadel. Festival lõppes dokumentaalfilmide vaatamisega ning kavva mahtusid ka tegevused lastele. Festivalialal käis ligikaudu 1000 inimest ning diskussioonidest võtsid osa neist umbes pooled.

Ukraina esimesel Arvamusfestivalil toimus 28 arutelu. Fotol on NRC (Norwegian Refugee Council) töötaja Levon Azizian, kes räägib inimõiguste rikkumisest kriisipiirkonnas ning liikumisvabadust puudutavatest aspektidest.

Vabatahtlike ekspertide rakendamine arengukoostöös

Rohkem kui 45 Eesti eksperti on toetanud Mondo arengukoostööd vabatahtlikena, mis on jätkuvalt üheks meie peamiseks strateegiliseks tegevussuunaks. 2017. aastal lähetasime meie arengukoostöö sihtriikidesse 4 Eesti erialaeksperti: ämmaemanduse ja õenduse õppejõud, loodusainete õpetaja ja inglise keele õpetaja.

Ghanasse, Kongo külla lähetatud õenduse õppejõud Marit Kiljako ning ämmaemanduse õppejõud Silja Mets-Oja jätkasid juba varem Ghanas töötanud Eesti medtöötajate tegevusi, nõustades Kongo küla kliinikute töötajaid hügieeni, töövõtete, vaktsineerimistehnika ning ravimite, eriti antibiootikumide ja probiootikumide kasutamise osas. Üks meeldejääv päev oli, kui vastuvõttu tuli ema paaripäevase lapsega, kaebuseks lapse kahtlane hingamine. Eesti medtöötaja Silja vaatas lapse üle ja selgus tõesti vilistav, astmaatiline hingamine. Silja manustas penitsiliini, lõi kas lapsel lahti keelekida, kuulas kopsu ja soovitas edasi suuremasse haiglasse minna. Enne Silja kojusõitu korraldasid Marit ja Silja shea-või ühistu naistele esmaabikoolituse, mille raames õpetati naistele, millist esmaabi osutada näiteks põletushaavade korral. Naisted olid väga tänulikud ning neil jätkus koolitajatele mitmesuguseid tervisealaseid küsimusi.

ÜLEVAADE HUMANITAARABIST

2017. aastal jätkas Mondo humanitaarabi andmist Ukraina sisepõgenikele ning Süüria kodusõja eest põgenenud tsiviilelanikele Jordaania pagulaslaagrites, Liibanonis ja Türgis, kokku sai tuge üle 2400 perekonna. Keskendusime jätkuvalt haridus-, tervishoiu- ja WASH-klastritele. Erinevate koolituste kaudu arendame nii enda kui teiste Eesti ja arenguriikide organisatsioonide humanitaarabi andmise võimekust. Pälvisime esimese Eesti organisatsioonina Euroopa Liidu humanitaarabi vabatahtlikke saatva organisatsiooni sertifikaadi.

Süüria kriisi peetakse kaasaja kõige suuremaks humanitaarkriisiks. Konflikt on kestnud juba 7 aastat. Selle tagajärjel on üle 5 miljoni inimese Süüriast põgenenud, 6,3 miljonit on sisepagulased, 13,5 miljonit on haavatavas olukorras ja vajavad abi. Mondo annab juba mitmendat aastat humanitaarabi süüria pagulastele Jordaania, Liibanonis ja Türgis. Liibanonis on hinnanguliselt 1,5 miljonit registreeritud Süüria pagulast, mis on kõrgeim pagulaste suhtarv inimeste kohta maailmas. 71% süüria peredest Liibanonis elab allpool vaesuspiiri ja paljud on võtnud kasutusele negatiivsed toimetulekustrateegiad: oma Süürias asuvate kodude, maa ja tarbeesemete müümine, üha suurenev laenukoormus igapäevakulutuste katmiseks, vähendatud toidukorrad päevas ja paljudel juhtudel isegi lapstööjõud ja lapsabielud. Liibanonis elavast enam kui 480 000 kooliealisest süüria lapsest saavad kooliharidust vähem kui kolmandik ehk 147 000. Jordaania on ligikaudu 1,27 miljonit süürlast. Umbes kolmandik kooliealistest lastest jääb koolist kõrvale, sest paljud pagulaspered ei saa haridusele raha kulutada. Türgis on kõige suurem arv Süüria pagulasi, kokku üle 3,4 miljoni registreeritud pagulase. 90% neist elab väljaspool pagulaslaagreid. Kokku on 510 000 süürlast Türgis kooli läinud, ent üle 40% kooliealistest lastest ei käi koolis.

Mondo aitab parandada pagulasperede olukorda, pakkudes neile haridust, keskendudes eriti lastele, noortele ja naistele. Sõjapõgenikest noored saavad minna tagasi kooli ja erinevatel kursustel omandada kaasaegseid kutseoskusi (näiteks IT-oskusi), mis oluliselt parandavad nende konkurentsivõimet tööturul. Naised saavad õmblus-koolituste ja käsitöökoolituste läbides hakata perele tulu teenima.

Haridusklastar: Süüria pagulased ja Ukraina sisepõgenikud

Toetasime **20 Ukraina kriisipiirkonna kooli tehnikat ja õppevahenditega**. Kokku õpib neis koolides 4300 õpilast.

1600 last osales jõulukuu **teadusetendustel** kontrolljooneäärsetes asulates, laste õigustele pühendatud 32. mai **festivalil** Severodonetskis ja haridusprogrammi koolide piirkondlikel õpilaste **ÜRO simulatsioonidel**.

149 Luganski oblasti elanikku osales Jarõna llo **kunstiteraapiates** (naised ja lapsed).

Koolitasime 16 psühholoogi kunstiteraapia meetodi kasutamiseks koolides.

119 Süüria noort lõpetas arvutikursuse Zaatari pagulaslaagris Jordaania.

300 peret sai **hügieenipaki** Liibanonis.

250 last ja naist said koolitust ja tuge kogukonnakeskuses Small Projects Istanbul.

Zaatari pagulaslaagris Jordaania läbis 119 Süüria noort arvutikursuse ja omadasid ka rahvusvaheliselt tunnustatud sertifikaadi International Computers Drivers License.

Paigaldasime koostöös Soome Kirikuabiga Azraqi pagulaslaagrisse tarbeveetaristu. Kuna Jordaania on veevarud napid, otsitakse lahendusi, kuidas vett säästa ja tarbitud vett põllumajanduses taaskasutada. Tarbevee taristu paigaldamine lahendas veevarude mured põllumajanduskursustel, millest võtsid osa laagri lapsed.

Liibanonis toetame Tahaddi keskust, mis asub Hay el Gharbeh linnaosas. Mondo toetab keskusesse õpetajate ja huvitegevuste juhendajate palkamist, nt arvutiõpetaja, kunstiõpetaja ja õmblemisjuhendaja. Samuti jagasime peredele 300 hügeenitarvete pakki.

Türgis on Mondo partner Small Projects Istanbul (SPI). See on kogukonnakeskus, mis toetab pagulasi Fatihi linnaosas Istanbulis. Tänu Mondo toetusele sai SPI kolida viiekordsesse hoonesse ja oma tegevusi laiendada. Keskus toetab umbes 250 last ja naist erinevate tegevustega: lastele keeletunnid (inglise, araabia, türgi), arvutiõpe, muusika- ja kunstitunnid ning kodutöödeklubi; noortele türgi keele tunnid, arvutiõpe, fotograafia ja sotsiaalsete oskuste klubi; naistele käsitöökursused ja lisaks veel türgi ja inglise keele kursused. Väikeste laste keskus leiavad tegevust lapsed vanuses 2–5 ja seal valmis koostöös eestlastega Lotte laste ala. 2017. aasta juunis toetas esimene eesti vabatahtlik Mirjam Matiisen keskust seitsme nädala jooksul, toetades kolimisprotsessi ja tegevusi lastele. Lähetusega jäid rahule keskuse töötajad ja vabatahtlik ise, kes Eestis aitab rahvusvahelise kaitse saanud pagulasi. SPI toetab tervet kogukonda ja mõned abisaajad on ise samas ka abi andjad, näiteks Rahaf, kellest räägib järgmine lugu.

Rahaf on pärit Latakyst, Vahemereäärsest linnast Süürias. Tal on rahanduse ja pangandusalane kõrgharidus ning seitse aastat töökogemust pangas ja pereäris. Kui olukord Süürias muutus tema pere jaoks ohtlikuks, lahkusid nad Süüriast, et emigreeruda Saksamaale. Rahaf ei saanud viisat, et Saksamaale minna, kuigi ta oli vastu võetud ühe ülikooli magistriprogrammi. Ta keeldus paadil Vahemerd ületamast. Nii jäi ta Istanbuli "kinni" ja tema elu muutus täielikult.

Me istume Mondo abiprojekti, kogukonnakeskuse Small Projects Istanbuli (SPI) rõdul ja joome musta teed. Rahaf asub jutustama, mis tunne on olla Süüria põgenik, kes abistab oma tööga teisi põgenikke. Samal ajal toimub töötoas aktiivne sagimine – keskuses töötavad naised õmblevad kandekotte ja särke, millele hiljem prinditakse keskuses välja töötatud disainiga sõnumid ja pildid. Teises toas valmistatakse kuulsaid "Drop earrings, not bombs" sarja kuuluvaid värvilisi kõrvarõngaid. Õhus heljub kange kardemoniga süüria kohvi lõhn, köögis valmistab kokk kodust karriga kana-kartulirooga, millest saavad sõnuks nii käsitööd tootvad naised, nende lastehoius tundides käivad lapsed ja keskuses töötavad vabatahtlikud. Meeleolu on kevadiselt rõõmus ja lootusrikas.

Rahaf kuulis SPIst ta ühelt sakslasest tuttavalt, kes käis keskuses vabatahtlikuks 2016. aastal. Nii hakkas ka üksildust tundev ja tegevusetu Rahaf keskuses käima, alguses vabatahtlikuna. Tänu Mondo toele sai SPI pakkuda talle palgatööd – käsitöötubade koordinaatorina. Rahafi sõnul töötatakse keskuses peamiselt endiste Süüria koduperenaistega, kel oli Türki põgenedes mõningaid käsitöö-oskusi. Keskus võimaldab neil juurdepääsu õmblusmasinatele ja materjalidele ning nad saavad kas käsitööd õppida või oma oskusi täiendada. Nad on keskmiselt haritud, vähestel on ka ülikooliharidus. Türgi tööturul on süürlastel raske – nad töötavad enamasti ebaseaduslikult ja väga pikki töötunde kohalikest madalama palga eest. Nii mõnedki pered on meesliikmetest üldse ilma jäänud, neile naistele on SPI ainuke sissetulekuallikas.

Paljud süürlastest on väga traditsioonilised ja naiste õlul on kogu kodu ja laste eest hoolitsemise kohustus. Teha 12–14-tunniseid tööpäevi vabrikutes pole seetõttu nende jaoks võimalik. Süüria peremudel on sarnane Türgile – naise ülesandeks on pühendada oma tähelepanu lastele ja abikaasale. Neil Türgis majanduslikult äärmiselt raske toime tulla. "Meie keskus võimaldab naistel kodust välja tulla, luua sotsiaalne võrgustik, teenida raha, üksteisele tuge pakkuda. Paljud ütlevad, et on väga õnnelikud, et saavad raha juurde teenida, teised sõltuvad oma sissetulekust täielikult keskusest tehtavast tööst. Sissetuleku mõttes on keskus neile suure tähtsusega," räägib Rahaf. Keskuses käivad naised pakuvad üksteisele ka psühholoogilist tuge. Kuna paljude vähene türgi keele oskus ei võimalda neil türgi naabritega lähedasemaks saada, on neile oluline jagada oma kogemust teistega, kes on sarnase kogemuse läbi teinud. Süüria pered loovad uusi sõprussuhteid, jagatakse üksteise muresid ja rõõme.

Rahaf seletab, et Süüria on nagu pusle – igas piirkonnas on väga erinevad inimesed. Nii õppis ka tema oma maa rahvastikku Türgis paremini tundma. Tema kodukoht Latakya oli suhteliselt vabameelne, vahemerelise elulaadiga linn. Religiooni mõju oli tunda vähe. Teisalt puutub ta nüüd kokku inimestega, kes oleksid tulnud justkui teisest kultuuriruumist, kuigi samast riigist. "Olen tänu sellele tööle muutunud ka ise tolerantsemaks ja mõistvamaks ja tajun, kui erineva elulaadiga inimesed Süürias elasid. Ilma SPI-ta poleks ma ehk meie ühiskonna konservatiivsemate inimestega üldse kokku puutunudki."

Tervishoiuklaster: sisepõgenikud Ukrainas

Toetasime ravimite ning meditsiinitehnikaga **6 meditsiinasutust**.

Korraldasime kaks koolitust ambulatooriumite, kiirabide ja koolide töötajatele psühholoogilisest esmaabist.

87 ebaseaduslikult **kinnipeetud** ja **piinamisohvrit** ning nende perekonnad **said** individuaalset **abi**.

Abiandjate võimekus ja annetuste kogumine

Mondo arendas 2017. aastal aktiivselt humanitaarabi valdkonda ja meeskonna oskusi ning teadmisi humanitaarabi alal. Samuti võimestasime koolituste abil oma partnereid Ghanas, Keenias, Türgis, Ugandas ja Ukrainas. Jätkus mentorlus ja hea koostöö Soome ühe suurima humanitaarabi andva organisatsiooniga Soome Kirikuabi (Finn Church Aid).

Mondol valmis koostöös Tallinna Ülikooliga digitaalsete oskuste haridusprogramm, mida plaanime koostöös Soome Kirikuabiga katsetada Jordaania ning Uganda pagulaslaagrites 2018.–2019. aastal.

Arendasime ka koostööd ettevõtetega. Annetuskampaaniasse panustas 12 ettevõtet ja humanitaarabi annetuste maht kasvas enam kui 40 korda. Süüria pagulaste toetamise annetuskampaaniasse panustas 5 ettevõtet: Telia, Elisa ja Tele 2, JC Decaux (kõik vähendasid kampaania tarbeks teenuse hinda) ning AKU disainibüroo (tasuta konsultatsioon kampaaniale). Lisaks on 3 organisatsiooni – Mahemarket, Anna Edasi kohvik ja Vaba Lava – paigaldanud poodidesse ja teatri fuajeesse annetuskastid.

Mondo sai suurannetuse organisatsioonilt Helle Randam Trust Fund, mis annetas meie humanitaarabitegevusteks 59096 eurot.

Mondo töötajad läbisid 5 koolitust ja **4 lähetust** humanitaarabialaste teadmiste arendamiseks, neist 3 koolitust ja 2 lähetust koostöös Soome Kirikuabiga.

Mondo **suurendas** hüppeliselt **humanitaarabiks kogutud annetusi**.

12 ettevõtet panustas Mondo **annetuskampaaniasse**.

Mondo oluline strateegiline eesmärk on ka meie arenguriikides töötavate kohalike partnerorganisatsioonide võimekuse tõstmine. Euroopa Liidu humanitaarabi vabatahtlike lähetamise võimekuse tõstmise projekti raames said Mondo ning meie partnerorganisatsioonid Ghanast, Keeniast, Ugandast ja Ukrainast edukalt sertifitseeritud juba esimese projektiaasta jooksul. Mondo on esimene Eesti sertifitseeritud organisatsioon ning meil on võimalik saata oma koostööpartnerite juurde erialaspetsialiste. Tänu neile paraneb haavatavas olekus inimeste olukord kohalikus kogukonnas ning Mondo arengukoostöö ja humanitaarabi võimekus on kvaliteetsem ja jätkusuutlikum.

13 projektis osalenud organisatsiooni said **Euroopa Liidu humanitaarabi vabatahtlike lähetamise või vastuvõtmise sertifikaadi**.

20 partnerorganisatsioonide töötajat läbis **vabatahtlike lähetamise osas koolituse**.

ÜLEVAADE MAAILMAHARIDUSLIKEST JA KAMPAANIATEGEVUSTEST

Mondo sai 10 aastat vanaks!

Sel aastal tähistasime Mondo 10. sünnipäeva piduliku õhtusöögi ja kontserdiga. Koostöös Eesti Rahva Muuseumiga korraldatud "Hoolin haridusest" heategevusõhtul osales 170 inimest. Annetustena laekus 2910 eurot, millest poole, ehk 1455 eurot suunas ERM Eesti Lasterikaste Perede Liidule. Teine pool läks Mondo Tarkusefondi, kust toetame laste hariduse edendamist Ghanas, Keenias, Afganistanis ja Myanmaris. Heategevusürituse õhtusöögi tellisime Eestis pagulasstaatuse saanud Hanafi perekonnalt.

Nüüdseks on pere endale Tallinnas kodu loonud, lapsed käivad kõik koolis ja räägivad eesti keelt. Koos peresõbra Ahmadiga ollakse üles töötamas oma ettevõtet Nermiini Köök. Mondo korraldatud väiksemaid üritusi on nad juba mitmeid kordi toilitlustanud ja pakkunud alati häid maitseelamusi. "Hoolin haridusest" toitlustamine oli nende jaoks esimene kord nõnda suure ürituse raames cateringi teenust pakkuda. Nad said väärtusliku kogemuse ja häid kontakte edaspidiseks.

Kampaania viimasel päeval, 3. detsembril esilinastus ETV-s dokumentaalfilm "5800 kilomeetrit koolini", mis näitab Mondo Tarkusefondi abil Ghanas, Kongo külas koolis käiva lapse argipäeva läbi Eesti lapse silmade. Kampaania raames külastasid Eestit Mondo välispartnerid – Esther Mumia Keeniast, Sai Naw Kham Myanmarist ja Konstantin Reutski Ukrainast.

Mondo töötajad 25. novembril toimunud heategevusüritusel "Hoolin haridusest". Üritusele eelnenud nädalal toimus laiem teavituskampaania, millega kutsuti inimesi üles panustama laste haridusse arengumaades. Toimusid filmilinastused, Mondo välispartnerite esinemised ning plakatikampaania.

Ürituse seminariosas astusid haridusteemaliste inspiratsioonikõnedega üles Marju Lauristin, Ilmar Raag, Anna Rosling ja Loone Ots.

Maailmahariduskeskus

MTÜ Mondo maailmahariduslike tegevuste eesmärk on toetada koole, õpetajaid, noorsootöötajaid ja noori globaalsete teemade käsitlemisel. Nende teemade ülal hoidmine ning nende arutamine aitab inimestel mõista üleilmseid sõltuvussuhteid, edendada solidaarsust ja inimõiguste austamist ühiskonnas. Juba neljandat aastat tegutseb Telliskivi Loomelinnakus üldsusele avatud Maailmahariduskeskus, kus Mondo korraldab korrapäraselt avalikke üritusi ja koolitusi. Raamatukogu koosneb rohkem kui 500 raamatust ning seda kasutavad nt gümnaasiumiõpilased oma uurimistöödeks. Mondo filmikogus on ligi 200 dokumentaalfilmi. Keskuse poenurgast saab soetada Mondo sihtriikide kogukondades valmistatud käsitööd. Keskuse raamatukogu ja pood on kõigile avatud E–N kell 12–17.

Kokku toimus 2017. aastal **144 tundi töötube ja loenguid** maailmahariduse teemal koolides ja asutustes üle Eesti.

60-tunnisel **süvaõppekursusel ja Kevadkoolis** osales kokku **25 õpetajat**.

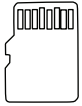
Maailmakodanikuhariduse rakendamist kaardistavale uuringule vastas 125 koolijuhti ja juhtkonna liiget.

Kevadperioodil toimus **5 avatud loengut ja eetrisse läks 4 raadiosaadet** maailma jätkusuutlikust arengust ning Eesti arengukoostööst.

5. mail 2017 toimunud seminaril **"Kvaliteetne haridus = kestlik maailm?"** osales 48 õpetajat, koolijuhti, kohalike omavalitsuste ning Haridus- ja teadusministeeriumi esindajat. Esinejateks olid nt. Lars Barteid OECDst ning Irmeli Halinen, Soome õppekavaprotsessi varasem juht. Seminari jaoks valmis ka **Arengupoliitika Teataja Maailmahariduse teemal**. Tagasiside seminarile oli väga positiivne ning sarnaseid seminare sooviti ka tulevikus.

Maailmahariduskeskuse töötajate endi arendamiseks toimus **2 välisõppe-reisi ja 2 sisekoolitust** töötajatele, teemadeks Exceli kasutamine ja podcastide salvestamine.

Tegevust alustas **Mondo Akadeemia** ja selle raames toimus 3 üritust.

Osaleti **kogukonnapraktika võrgustikus**, kus gümnasistid said teada kolmanda sektori organisatsioonidest ja samas toetasid Maailmahariduskeskuse tegevust.

Noorsootöötajatele otsis Mondo koos oma partneritega sobivad **meedia-klipid, mida kasutada noorsootöös** koos visuaalsete töölehtedega. Teeme selleks koostööd 3 erineva riigiga (Šotimaa, Läti, Eesti), kust on kaastatud 15 noorsootöötajat. Rahvusvahelistel kohtumisel jõudsime aasta jooksul miljonid osalejate ajurakke ragistada, grupi peale kokku üle 50 pliiatsitina ja 200 paberilehe kulutada mustandite visandamiseks ning 156 tundi ekraani taga istuda, et leida sobivaid filmiklippe.

Noorsootöötajate grupipilt Mondo kontori juures Telliskivi Loomelinnakus.

2017. aastal koostasime järgmised uued materjalid õpetajatele ja noorsootöötajatele:

Loodi uuendatud versioon inimõigusi käsitlevale õppematerjalile "Igaüks, igal pool" kasutamiseks nii Eestis kui ka Ukrainas

Käsiraamat koolidele "Võideldes kliimamuutustega"

Rahvusvahelise projekti "Kes siis veel, kui mitte sina?" raames koostati käsiraamat "Kodanikuühiskond ja projektöpe"

1 töötuba ja 5 lühemat videoklippi koos tunnikavadega solidaar-ja sotsiaalmajandusest ning infomaterjal "Võrdsem maailm on võimalik!"

Filmikogusse lisandus 4 täispikka filmi: "Toiduvõrgustik"; "Mina, inimesena"; "Lihtsam võimalus: kriis kui võimalus"; "Reiviv Iraan"

Tsitaat õpilaselt pärast "Reiviva Iraani" filmi: "Kui erinev on kõik Eestist!"

Õpetaja tagasiside Maailmakooli filmikogule: "Väga hea, et on võimalus õppe eesmärgil tasuta kasutada filme tunnis näitamiseks. Tellimise protsess on lihtne, mugav ja arusaadav."

Tsitaat õpilaselt pärast filmi "Moest väljas" vaatamist: "Hakati arutlema oma teksade üle, kui palju paare on ja kust pärit. Uuriti silte oma riietel. Õpilased rääkisid, kui palju nad on oma riideid saanud kasutatud riiete kauplustest ning olid šokeeritud nähes kui suur hulk terveid riideid poodidest lihtsalt minema visatakse."

Kuidas toetab haridussüsteem jätkusuutlikku arengut – selle üle arutlevad eksperdid Eestist, Soomest ja Taanist.

Õppereisil Ghanasse osalesid õpilaskonkursi võitja Susi Ann Kaljas (taamal) ning Tartu Erakooli õpetaja Hedvy Arula. Pildil kohtuvad nad sõpruskooli, Zopeliga põhikooli direktori Martin Atarahiga.

Kestliku arengu eesmärkide ja digiõppe teemalise süvaõppekursuse teise lennu lõpetajate tagasisidest tuli välja, et isegi 90-minutiline lektori sõnavõtt on liiga lühike, et pärast sisukat analüüsi ka arutelu ja debatini jõuda. Seega õpetajad janunesid teadmiste ja dialoogi järgi, asusid kohe õpitut rakendama ning päris mitmed töid välja, et selline maailmahariduslik kursus oleks igale õpetajale hädavajalik. Jätkukursuse korraldamine oli üks osalejate erisoovidest!

Mondo filmikoguga seotud suurematest üritustest toimus 4ndat aastat **Tõrva Dokfest**, kus maailmahariduse filmiprogrammis oli 2 filmi Mondo kogust. Kokku **külastas** festivali **406 inimest**.

Filme näidati **TLÜ Inimõiguste nädalal** ja **Tartu Loodusmaja Öökadeemias**.

Regulaarsed **filmiklubid** toimuvad **Tallinna Keskraamatukogus** ja **Tartus Genialistide klubis, samuti Pärnus**.

Noorte korraldatud **filmiklubide üritustel** osales üle Eesti kokku **üle 900 õpilase ja täiskasvanu**.

Täismaja filmi "Cowspiracy" linastusel Gundra Raissare juhitud Tartu filmiklubis.

Gundra Raissar, Hugo Treffneri Gümnaasiumi 10. klassi õpilane jagas oma kogemusest filmiklubide läbivimisest 2016/2017 õppeaastal pärast filmi "Moest väljas linastust": "Ei ilmnunud ühtegi komplikatsiooni ning üritus sujus plaanipäraselt. Publik oli uskumatult südamlrik! Mitmed inimesed astusid mulle ligi ja avaldasid heameelt selle üle, et nii kiiduväärt üritust läbi viin. Huvitava kombel plaksutas terve publik ürituse lõppedes. Seda pole varem juhtunud, ega pole ma publikupoolset plaksutamist ka ühelgi teisel dokfilmiõhtul, kus ma kunagi käinud olen, täheldanud. Dokfilmiõhtu on tavaliselt kinoseanssi meenutav üritus, kuhu on lisatud mõned arutluse elemendid. Seekord aga tundsin, et film läks inimestele tõeliselt hinge ja see pani neid tõsimeeli filmis nähtu üle järele mõtlema. Mul on uskumatult hea meel, et saan niimoodi oma kogukonda panustada, sest minu jaoks pole see pelgalt dokfilmiõhtu, vaid viis, kuidas saan samm-sammult tõsta inimeste teadlikkust aktuaalsetest probleemidest ühiskonnas, julgustada muutma kasvõi mingil määral enda teguviise ja selle kaudu muuta maailma endale omasel unikaalsel viisil. Ma usun, et dokfilmiõhtute korraldamine on hädavajalik! Aitäh, et mulle selle võimalikuks teete!"

Õiglane kaubandus ja vastutustundlik tarbimine

Mondo jätkas 2017. aastal õiglase kaubanduse ja vastutustundliku tarbimise teavitus- ja eestkostetööd, korraldades teavitussüritusi ja koolitusi, suheldes ja arendades koostööd ettevõtete ja jaekaupmeestega, osaledes vastutustundlikke põhimõtteid arvestava seadusandluse kujundamisel ning tunnustades asutusi ja organisatsioone õiglase kaubanduse sõbra märgiga. Nüüdseks on Eestis juba 48 kohvikut, kauplust, kogudust, organisatsiooni ja ettevõtet, kes on pärjatud Mondo õiglase kaubanduse sõbra tiitliga. Koostöös 29 vabaühendusega Euroopast ja kaugemalt püüdsime leida lahendust üha pakilisemale probleemile: kuidas vähendada keskkonnale tehtavat kahju ja parandada töötingimusi üleilmsetes tarneahelates, mille kaudu jõuavad Euroopa toidupoelettide riiulitele kaupluste omatooted. Töötame selle nimel, et vähendada riikide vahelist ebavõrdsust, et tarbimine ja tootmine toimuks keskkonnasäästlikult ja õiglaselt ning tagatud oleksid inimõigused, kestlik majanduskasv ja inimväärne töö kõigile. Eestis keskendusime tarneahelatele ning õiglasele tootmisele ja kaubandusele.

Kokku toimus **õiglase kaubanduse ja vastutustundliku tarbimise teemal 77 esinemist peavoolu meedias**, sh 8 pressiteadet, 13 raadio- või teleintervjuud, 10 artiklit jms, mida kokku luges, nägi või kuulis 478 000 inimest.

2 näitust ("Palmi all" ja "Sa oled, mida sööd") eksponeeriti **13 paigas**, mida kokku külastas 183 545 inimest.

Toimus **5 üritust Eesti poekettidele**, et nad toodaksid kaubamärkide omatooted õiglaselt ja säästlikult ning oleksid teadlikud müüki võetud kaupade tarneahela tähtsusest ja läbipaistvusest.

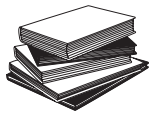
Sai Naw Kham Myanmarist kohtus Eiki Nestori ja Jevgeni Ossinovskiga – räägiti hariduse tähtsusest lapsede tööjõu vähendamisel ja kestlike eesmärkide saavutamisel.

Poekettide esindajad arutavad palmiõliga seotud teemadel Mondos.

2017. a õiglase kaubanduse nädala puhul kaardistasid MTÜ Mondo vabatahtlikud Fairtrade'i ja teiste õiglase kaubanduse ning vastutustundliku tootmise märgiseid kandvaid tooteid 17 kaupluses, et võrrelda, milliseid kaupu ja kui palju meile poed pakuvad – kohv, tee, suhkur, kinoa, maitseained, sokid, vein jms. Kui mõelda, et õiglase kaubanduse tooted tulid Eestisse nii kümme aastat tagasi, siis pole tulemus halb – igas poes oli vähemalt mõni sertifitseeritud toode, osas ulatus arv isegi üle 40. Poes lahtise silmade ja teadliku meelega käimine oli vabatahtlike sõnul kasulik kogemus. "Alguses oli pisut hirmutav hakata riiulite vahel õiglase kaubanduse märgisega tooteid otsima. Samuti oli veidi keeruline leida märgistatud tooteid, kuid mida treenitumaks sai silm, seda lihtsam oli erinevaid märgiseid hoomata. Eriti rõõmustavad olid hetked, mil keset märgistusevabade toodete tühermaad silmasin mõnd märgistusega toodet", kommenteeris märgiste otsingut vabatahtlik Johanna-Elisabeth Tärno.

UNESCO ühendkoolide tegevused

9. veebruaril toimunud **seminaripäeval** Eesti Välisministeeriumis osales **70 noort ja saatvat õpetajat** 11 UNESCO ühendkoolist. Esinejatena olid saadikud ja saatkondade esindajad Soome, USA, Taani ja Rootsi saatkondadest, samuti esinejad välisministeeriumist ja riigikantseleist.

Euroopa kestliku arengu nädala raames toimus maikuus **21 akadeemilist tundi töötube** jõudes **560 õpilasseni**.

ÜRO matkemängudel Eestis ja Ukrainas osales **78 noort** 8 ühendkoolist.

Roland Rosenfeldt, Valga Gümnaasiumi 11. klassi õpilane ja õpilasesinduse asepresident tõi pärast UNESCO ühendkoolide õppereisi Taani (13.–18. november) välja mõned olulised õppetunnid kogetust: "Isegi kui oleme erinevatest maailma nurkadest, oleme me kõik siiski inimesed ja kõik väga sarnased oma olemuselt, me kõik harrastame samu sporte, kõikjal räägitakse inglise keelt ja õpitakse umbes samu aineid, kultuurid on vägagi sarnased. Minu arvates peaksid kõik noored teadma ÜRO arengueesmärke selleks, et saada aru, kui palju on tegelikult nendega seotud probleeme maailmas ning igaüks peaks ka enda jälje jätma! Vähemalt ühes arengueesmärgiski. Mida rohkem inimesi neid teab, seda kiiremini saaks meie ühiskond paremuse poole liikuda!"

Välisministeerium võõrustas UNESCO ühendkoolide noori ja saatkondade esindajaid kestliku arengu teemalisel konverentsil.

"METSik Loodus" seminaripäeval said videosilla vahendusel suhelda gümnasistid Ghanast ja Eestist.

Gümnasistide loodusteemaline seminaripäev Valga Gümnaasiumis pakkus töötube igale maitsele.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	194 750	521 310	
Nõuded ja ettemaksed	274 992	20 821	2, 6
Varud	0	1 387	
Kokku käibevarad	469 742	543 518	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	2 500	2 500	
Nõuded ja ettemaksed	2 880	2 880	2
Kokku põhivarad	5 380	5 380	
Kokku varad	475 122	548 898	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	21 970	5 277	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	361 682	497 675	6
Kokku lühiajalised kohustised	383 652	502 952	
Kokku kohustised	383 652	502 952	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	45 946	36 873	
Aruandeaasta tulem	45 524	9 073	
Kokku netovara	91 470	45 946	
Kokku kohustised ja netovara	475 122	548 898	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	75	30	
Annetused ja toetused	1 008 319	783 174	7
Tulu ettevõtlusest	25 461	26 325	8
Muud tulud	0	3 926	
Kokku tulud	1 033 855	813 455	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-927 455	-755 185	9
Jagatud annetused ja toetused	-29 973	-20 952	10
Mitmesugused tegevuskulud	-30 968	-28 287	11
Kokku kulud	-988 396	-804 424	
Põhitegevuse tulem	45 459	9 031	
Muud finantstulud ja -kulud	65	42	
Aruandeaasta tulem	45 524	9 073	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016
Rahavood põhitegevusest		
Liikmetelt laekunud tasud	75	30
Laekunud annetused ja toetused	899 750	1 580 205
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	26 313	28 444
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	-543 009	-717 509
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-400 563	-365 191
Väljamaksed töötajatele	-309 155	-319 801
Laekunud intressid	29	46
Kokku rahavood põhitegevusest	-326 560	206 224
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	0	-2 500
Kokku rahavood investeerimistegevusest	0	-2 500
Kokku rahavood	-326 560	203 724
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	521 310	317 586
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-326 560	203 724
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	194 750	521 310

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2015	36 873	36 873
Aruandeaasta tulem	9 073	9 073
31.12.2016	45 946	45 946
Aruandeaasta tulem	45 524	45 524
31.12.2017	91 470	91 470

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Mondo on 21.11.2007 Eesti Vabariigi asutatud mittetulundusühing. Käesolev aruanne on koostatud perioodi 01.01.2017-31.12.2017 kohta.

Raamatupidamise aruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna Poolt välja antud juhendid. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes

MTÜ Mondo ei ole koostanud konsolideeritud majandusaasta aruannet, kuna konsolideeritud näitajad ei ületa raamatupidamise seadusega kehtestatud väikese konsolideerimisgrupi tingimusi.

Raha

Raha ja pangakontodena kajastatakse rahalisi vahendeid pangas arvelduskontol.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingud on esitatud eurodes, kasutades tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga vastava valuuta ametlikku noteeringut. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

2016. aastal asutas MTÜ Mondo tütarettevõtte Mondo Crafts OÜ algkapitaliga 2500 EUR. Investeering summa on arvestatud nominaalväärtuses.

Nõuded ja ettemaksed

a) Nõuded liikmetelt saadavate tasude osas

Nõudeid liikmemaksude ja muude liikmetelt saadavate tasude osas kajastatakse lähtudes nende laekumise tõenäosusest. Bilansis kajastatakse üksnes neid nõudeid liikmetelt saadavate tasude osas, mille laekumine on praktiliselt kindel. Ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid bilansis ei kajastata.

b) Nõuded osutatud teenuste eest

Nõudeid müüdud kaupade ja osutatud teenuste eest hinnatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest.

Annetused ja toetused

a) Sihtotstarbelised finantseeringud

Saadud rahadest finantseeritakse finantseerija poolt etteantud projekti või konkreetset tegevust. Saadud rahad võetakse bilanssi kohustusena (ettemaksuna) üles ja tuludesse kantakse samas summas, mis on sama projekti kulud aruandeperoodil või lähtuvalt projekti elluviimise mahust. Finantseeritud tegevuse lõppedes on ühingul reeglina kohustus rahastajale esitada finantsaruanne. Kasutamata jääv sihtfinantseeringu summa reeglina tagastatakse. Juhul kui sihtfinantseeringu raames teostatavad kulutused leiavad aset projekti abikõlblikkuse perioodil ning vastavad abikõlblikkuse reeglitele, kuid nende kulude katteks ei ole rahastajalt veel rahalisi vahendeid laekunud, kajastatakse need projekti kuludena antud perioodil ning kantakse tulusse sama summa ulatuses, lähtudes tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Sama summa ulatuses kajastatakse nõuet rahastaja vastu. Sihtotstarbelised annetused ja toetused (sh mitterahalised annetused ja toetused) kajastatakse lähtudes juhendis RTJ 12 kirjeldatud sihtfinantseerimise arvestuse põhimõtetest (s.o kajastatakse tuluna siis kui annetus/toetus muutub sissenõutavaks ja annetuse/toetusega kaasnevad tingimused on täidetud.

b) Mittesihtotstarbelised tasud ja annetused

"Mittesihtotstarbelised tasud ühingu liikmetelt on liikmemaksud ja asutajaliikmete ühekordsed sissemaksed. Mittesihtotstarbelisi tasusid kajastatakse tuluna perioodis, mille eest need on tasutud. Tasusid ei kajastata tuluna enne, kui laekumine on praktiliselt kindel."

c) MTÜ Mondo on annetuste vahendaja.

Annetusi kajastatakse kui sihtotstarbelisi ja nende üle peetakse eraldi arvestust. Annetusi eraisikutelt ja firmadelt kajastatakse kassapõhiselt ja makseid annetuste saajatele samuti.

Kulud

a) Sihtotstarbeliselt finantseeritavate projektide otsesed kulud

Sihtotstarbeliselt finantseeritavate projektide otsesed kulud on selliste projektidega otseselt seotud kulud, mida finantseeritakse kas sihtotstarbeliselt ühingu liikmetelt saadud tasudega või muude sihtotstarbeliste annetuste ja toetustega.

b) Mitmesugused tegevuskulud

Mitmesugused tegevuskulud on administratiivsetel ja muudel eesmärkidel tehtud tegevuskulud (raamatupidamisteenuste kulud, uuringute ja konsultatsioonide kulud, bürookulud, infotehnoloogia kulud, telekommunikatsioonikulud, lähetused- ja koolituskulud, infoteenuste, avalike suhete ja meediakulud, liitude liikmemaksud, ebatõenäoliste nõuete allahindluskulu jne.)

c) Tööjõukulud

Tööjõukulude kontodele kirjendatakse põhitegevuse tööjõukulud koos maksudega.

d) Muud kulud

Muude kuludena kajastatakse muid ebaregulaarselt tekkivaid kulusid.

Seotud osapooled

MTÜ Mondo juhatuses oli 2017. aastal kolm liiget, 2016. aastal kolm liiget. Kõik juhatuse liikmed on saanud tasu projektides tehtud tööde eest.

Lisaks on makstud juhatuse liikmetele üldjuhtimise eest summas 10808 eurot, millest Johanna Helin'ile on arvestatud summa 2457 EUR (2016 - 5082 eurot) ja Riina Kuusik-Rajasaarele 7119 EUR (2016 - 9807 eurot) ja Maari Ross'ile 1232 (2016 - 336 eurot).

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu	1 831	1 831	
Ostjatelt laekumata arved	1 831	1 831	
Muud nõuded	273 161	273 161	
Viitlaekumised	273 161	273 161	
Ettemaksed	2 880		2 880
Tulevaste perioodide kulud	2 880		2 880
Kokku nõuded ja ettemaksed	277 872	274 992	2 880
	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu	2 683	2 683	
Ostjatelt laekumata arved	2 683	2 683	
Muud nõuded	16 090	16 090	
Viitlaekumised	16 090	16 090	
Ettemaksed	4 928	2 048	2 880
Tulevaste perioodide kulud	4 928	2 048	2 880
Kokku nõuded ja ettemaksed	23 701	20 821	2 880

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	5 184	
Sotsiaalmaks	9 843	
Kohustuslik kogumispension	592	
Töötuskindlustusmaksed	681	
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		6
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	16 300	6

Lisa 4 Kasutusrent (eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2017	2016
Kasutusrendikulu	17 280	17 280
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2017	31.12.2016
12 kuu jooksul	17 280	17 280
1-5 aasta jooksul	2 880	20 160

Rendileping kehtib viis aastat ja lõpeb 28.2.2019

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2017	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 955	1 955	
Võlad töövõtjatele	1 100	1 100	
Maksuvõlad	16 300	16 300	3
Muud võlad	2 615	2 615	
Muud viitvõlad	2 615	2 615	
Kokku võlad ja ettemaksed	21 970	21 970	
	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	3 775	3 775	
Võlad töövõtjatele	1 496	1 496	
Maksuvõlad	6	6	3
Kokku võlad ja ettemaksed	5 277	5 277	

Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2015	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2016
Sihthiinantseerimine tegevuskuludeks					
AFGA-4 Naiste tervishoiu ja IT-alase kutsehariduse kvaliteedi tõstmine Afganistani Herati, Balkhi, Nangarhari ja Faryabi provintssides	18 727	26 512	0	-45 239	0
AFGA-P Afganistani päästeteenistuse võimekuse	7 827	479	0	-8 306	0
AFR-2 Jätkusuutliku toimetuleku nimel-ettevõtlus- ja haridusprogramm Mondo sihtriikides Aafrikas	-2 072	11 688	0	-9 616	0
EDC-Globaalne dimensioonotsiaallainetes põhihariduses	-5 640	5 640	0	0	0
EVS-OD SA ARCHIME	69	419	0	-488	0
FSB Boost for sustainable European supermarket store-brands as a key driver for the EYD 2015 and beyond	23 451	15 444	0	-29 059	9 836
HM15	5 229	0	0	-3 831	1 398
HTT Koolide kaasamine arengukoostöösse	-5 034	4 766	0	268	0
HUMV15 Humanitaarabi koolitused Eesti vabariiklastele	-407	0	0	407	0
Jeem Jeemeni kirjaoskamatust peredest pärit tütarlaste koolit. ja varajase abiellumise vähend.	-7 018	0	0	7 018	0
JORD-IR Süüria ja Iraagi konfliktide eest põgenen	-15 186	16 706	0	-1 520	0
M4D Meedia arengu heaks	5 304	145 729	0	-135 173	15 860
MCF-Shokolaad õiglaseks (sisaldab ka välisministeeriumi kaasfinantseeringut)	-12 970	16 888	0	-3 918	0
MHK-4 Maailmaharidus lasteaiast täiskasvanuni-MHK tegevuste toetamine ja laiendamine	36 267	9 514	0	-45 781	0
MHK-5 Koolide ja lasteadeade maailmahariduse toetamine	13 831	5 820	0	-19 651	0
MHK-P Mondo Maailmaharidus- ja koolituskeskuse võimekuse tõstmine	-412	0	0	412	0
PAR-Community of Citizens-EU Youth Sharing their values-Euroopa Komisjon	-2 302	0	0	2 302	0
PLUSS- Avasta Kesk-Ida (Discover Middle East)	-130	0	0	130	0
SE14- Sotsiaalse ettevõtluse käivitamine	-447	2 464	0	-2 017	0
SLO15 Active Citizenship with global dimension	10 060	1 415	0	-14 959	-3 484
SSEDAS Social & Solidarity Economy as Development Approach for Sustainability SSEDAS)	2 534	20 523	0	-20 331	2 726
Tagasi- Tagastusnõuded	1 141	4 372	0	-5 544	-31
UKR15 Ukraina kodanikuühenduste võimekuse tõst	30 928	3 062	0	-33 990	0
Ukraina sisepõgenike ja konfliktis kannatanute olukorra leevendamine	8 908	45 000	0	-42 145	11 763
VOL-22- Vabatahtlikud Aafrikasse ja Aasiasse	-4 655	10 815	0	-6 160	0
MIN- Maailma Noored: noorsootöötajate koolitamine	-10 543	29 599	0	-19 056	0
Sihotstarbelised annetused (Targeted donations not based on projects)	26 728	30 215	0	-27 603	29 340
Projektide omafinantseeringud	0	10 276	0	-10 276	0
FT-2 Õiglase kaubandus: teadlikkuse (sisaldab ka välisministeeriumi kaasfinantseeringut)	-20 703	32 668	0	-11 965	0
ENEB - Vaatame ja Muudame	-1	0	0	1	0
EVS-3 Töövõimekuse piiride avardamine-kuride lähetus Keenia Shianda erikoolidesse	-1	0	0	1	0
OP- Opositsioon laval	-1	0	0	1	0
HUMV16 humanitaarabi andmise võimekuse tõstmine	0	19 409	-3 086	-16 323	0
E15 Seminar	0	2 500	0	-2 500	0
BCN Human Rights Month	0	3 000	0	-2 193	807
AFGA-P2 Afganistani päästeteenistuse instruktorite koolitus	0	13 461	0	-14 424	-963
VOL-3 Vabatahtlikud Aafrikasse ja Aasiasse	0	25 648	0	-19 062	6 586
SPN Student Project Network	0	16 540	0	-17 513	-973
MFF Make Fruit Fair; troopiliste puuviljade tarneaehela kampaania	0	21 060	0	-25 351	-4 291
MHK-6 Pagulas- ja rändeteema kajastamine Eesti koolides	0	32 967	0	-23 517	9 450
MHT Arengukoostöö teadlikkuse tõstmine noorte ja arvamussidrite hulgas	0	63 000	0	-49 654	13 346
EU-VOL Euroopa Liidu humanitaarabi jätkusuutliku arengu tegevusprogramm	0	30 712	0	-21 464	9 248
UKR16 Kodanikuühenduste võimekuse tõstmine ja haridustegevused Ida-Ukrainas	0	47 990	0	-31 295	16 695
SUR16 Süüria põgenike toetamine Jordaanias, Türgis ja Liibanonis	0	111 825	0	-59 639	52 186
UN17 UNESCO ühendkoolide võrgustiku tegevuse koordineerimine	0	3 000	0	0	3 000
CIV meediaharidusprojekt Better News Media	0	60 000	0	-25 204	34 796
HM16 UNESCO koolide võrgustiku arendamine	0	15 000	0	0	15 000
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	103 482	916 126	-3 086	-794 227	222 295
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	103 482	916 126	-3 086	-794 227	222 295

--

	31.12.2016	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2017
Sihthantseerimine tegevuskuludeks					
Sihotstarbelised annetused	29 340	63 348	0	-34 598	58 090
AFGA-P2 Afganistani päästeteenistuse instruktorite koolitus	-963	963	0	0	0
AFR3 Jätkusuutliku toimetuleku nimel: jätkuprojekt naistevõtluse edendamiseks Mondo sihtriikides Aafrikas	0	46 751	0	-33 331	13 420
BC17 Do you believe in trolls? Improving critical media literacy in Ida-Virumaa region	0	0	0	-268	-268
BCN Human Rights Month	807	0	0	-807	
CIV meediaharidusprojekt Better News Media	34 796	0	0	-64 832	-30 036
SUDHAV Sustainable Development through Humanitarian Aid Volunteers	0	0	0	-2 293	-2 293
EU-VOL Euroopa Liidu humanitaarabi jätkusuutliku arengu tegevusprogramm	9 248	27 869	0	-36 766	351
EU-VOL2 Reinforcement and Sustainability in Humanitarian Volunteering management	0	54 905	0	-26 124	28 781
FT18 Campaign and retailer activities supporting Fairtrade in Estonia. Maintenance and development of website fairtrade.ee	0	11 500	0	0	11 500
FSB Boost for sustainable European supermarket store-brands as a key driver for the EYD 2015 and beyond	9 836	23 922	0	-48 203	-14 445
HM15 Pipa Erasmus +	1 398	0	0	-1 398	0
HM16 UNESCO koolide võrgustiku arendamine	15 000	0	0	-14 733	267
HUMV17 MTÜ Mondo humanitaarabivõimekuse parandamine haridusklastis ja ettevõtete kaasamine annetuse kogumisel	0	26 957	0	-24 621	2 336
KINNO AKÜ "Kae kinno"	0	3 000	0	-791	2 209
KÜSK17 Mondo Maailmahariduskeskuse võimekuse arendamine ning Mondo Akadeemia loomine	0	11 098	0	-8 349	2 749
M4D Meedia arengu heaks	15 860	119 850	0	-186 862	-51 152
MFF Make Fruit Fair; troopiliste puuviljade tarneahela kampaania	-4 291	15 636	0	-11 345	0
MHK-6 Pagulas- ja rändeteema kajastamine Eesti koolides	9 450	3 657	0	-13 107	
MHK-7 Digitaalsed õpimärgid ja õiglasem maailmamajandus - maailmahariduse tõhustamine Eesti koolides	0	47 155	0	-28 657	18 498
MHT Arengukoostöö teadlikkuse tõstmine noorte ja arvamusiühenduste hulgas	13 346	6 864	0	-20 210	0
SLO15 Active Citizenship with global dimension	-3 484	3 878	0	-394	0
SPN Student Project Network	-973	0	0	-2 462	-3 435
SSEDAS Social & Solidarity Economy as Development Approach for Sustainability	2 726	16 228	0	-22 974	-4 020
SÜR16 Süüria põgenike toetamine Jordaanias, Türgis ja Liibanonis	52 186	88 175	0	-119 040	21 321
Tagastusnõuded	-31	7 999	0	-8 011	-43
UKR16 Ukraina kodanikuühenduste võimekuse tõst	16 695	60 000	0	-90 764	-14 069
Ukraina sisepõgenike ja konfliktis kannatanute olukorra leevendamine	11 763	50 000	0	-61 885	-122
UN17 UNESCO ühendkoolide võrgustiku tegevuse koordineerimine	3 000	6 000	0	-8 705	295
VIS17 Erasmus +	0	42 880	0	-31 049	11 831
VOL-3 Vabatahtlikud Aafrikasse ja Aasiasse	6 586	2 619	0	-9 204	1
VOL-4 Vabatahtlikud Aafrikasse ja Aasiasse - Eesti ekspertide panus arengukoostöös 2017-2018	0	34 942	0	-29 143	5 799
AFGA-5 Sünnitusabi kvaliteedi ja kättesaadavuse ning tüdrukute hariduse parandamine Põhja- ja Ida-Afganistanis	0	59 240	0	-37 844	21 396
PEACE Peace Education Winter School	0	9 564	0	0	9 564
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	222 295	845 000	0	-978 770	88 525
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	222 295	845 000	0	-978 770	88 525

MTU Mondo on juhtpartner projektis "Meedia arengu heaks", mille raames on 2017. aasta lõpuks kohustusi 153279 euro väärtuses (2016 265640 euro). Seda pole ülalolevasse tabelisse arvestatud, kuna tegu ei ole Mondo sissetulekuga.

Lisa 7 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2017	2016
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	944 175	752 959
Mittesihhtotsatabelised annetused ja toetused	29 549	0
Annetused	34 595	30 215
Kokku annetused ja toetused	1 008 319	783 174

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2017	2016
Rahaline annetus	64 144	30 215
Kokku annetused ja toetused	64 144	30 215

Eesti riik toetas Mondot 2017. aastal 17 rahastusega (2016. aastal 25 rahastusega.) Mondo rahastus 2017 - Eesti riik: €482 318 (2016 - €493385) (Euroopa Komisjon: €272770 (2016 - €371959) Annetused: €92893 (2016 - €30215) Muu: €26563 (2016 - €19962)

Lisa 8 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2017	2016
tulu kauba müügist	15 891	15 744
tulu teenuste müügist	9 570	10 581
Kokku tulu ettevõtlusest	25 461	26 325

2016. aastal muu tuluna kajastatud tulu teenuste müügist summas 10 581 eurot on lisatud käesolevas aruandes teenuste müügi tuludesse.

Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Üür ja rent	9 809	16 256	
Mitmesugused bürookulud	41 613	35 524	
Lähetuskulud	106 730	59 685	
Tööjõukulud	325 053	312 716	12
Projektide kulud	167 486	120 165	
Ostetud teenused	50 268	59 236	
Panga teenustasud	1 028	631	
Partneritele lepingu alusel edastatud rahad	220 025	117 960	
Kogutud omafinantseering	5 330	10 276	
Muud	113	22 736	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	927 455	755 185	

Lisa 10 Jagatud annetused ja toetused (eurodes)

	2017	2016
Tarkusefondi annetused Keeniasse	9 350	7 775
Tarkusefondi annetused Ghanasse	8 915	7 990
Jagatud annetused Süüria pagulastele	5 550	0
Jagatud annetused Ukrainas	0	885
Jagatud annetused Afghanistanis	0	3 200
Üldkulud annetused	3 163	168
Tarkusefondi annetused Birmasse	2 500	934
Naistefondi Annetused Ugandasse	495	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	29 973	20 952

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2017	2016
Üür ja rent	14 865	9 239
Mitmesugused bürookulud	4 378	2 189
Lähetuskulud	5	728
Koolituskulud	817	742
Kulud kaupadele	7 039	14 550
Panga teenustasud	512	1 025
Muud	3 352	-186
Kokku mitmesugused tegevuskulud	30 968	28 287

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2017	2016
Palgakulu	243 472	233 787
Sotsiaalmaksud	81 981	78 850
Puhkusereserv	-400	79
Kokku tööjõukulud	325 053	312 716
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	21	20

keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa

Tööleping: 14 (2016: 13)

Töövõtuleping: 4 (2016:4)

Juhatuselise liikme leping ja tööleping: 3 (2016: 3)

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2017	31.12.2016
Füüsilisest isikust liikmete arv	9	9

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

2017	Ostud	Müügid
Tütarettevõtjad	3 690	0
2016	Ostud	Müügid
Tütarettevõtjad	890	214

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2017	2016
Arvestatud tasu	53 562	39 355

MTÜ Mondo juhatustes oli 2017. aastal kolm liiget, 2016. aastal kolm liiget. Kõik juhatuse liikmed on saanud tasu projektides tehtud tööde eest. Lisaks on makstud juhatuse liikmetele üldjuhtimise eest summas 10808 eurot, millest Johanna Helin'ile on arvestatud summa 2457 EUR (2016 - 5082 eurot) ja Riina Kuusik-Rajasaarele 7119 EUR (2016 - 9807 eurot) ja Maari Ross'ile 1232 (2016 - 336 eurot).

MTÜ Mondo Nõukoguse annetused MTÜ Mondole on 605 eurot 2017 aastal (2016 - 495)

Mondo MTÜ sai aruandeperioodil UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon SA-lt 6000 eurot (2016 - 3000 eurot) ühendkoolide võrgustiku tegevuse koordineerimiseks. Vastavalt poolte vahel sõlmitud koostöökokkuleppele delegeerib UNESCO ERK ühendkoolide võrgustiku tegevuse koordineerimise Mondo MTÜ-le. Mondo MTÜ nõukogu liige Riina Laigo on ka UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon SA nõukogu liige, kuid UNESCO ERK nõukogu ei osale koostöölepetega reguleeritud sisulises töös ega projektirahastuste otsuste tegemisel.

Lisa 14 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Mondo MTÜ allkirjastas järgnevad lepingud aastal 2018

Välisministeerium - „Haridus ja psühhosotsiaalne tugi Süüria pagulastele Jordaanias, Türgis ja Liibanonis“. Eelarve 332 646 eurot

Välisministeerium - - Vabatahtlikud Myanmaris + Eesti ekspertide panus arengukoostöös 2018-2019 Eelarve 29 153 eurot

Välisministeerium - Laste ja naiste õigused maailmas inimeste lugude kaudu. Eelarve 116 720,

Välisministeerium - MTÜ Mondo digitaalse haridusprogrammi pilootprojkt Ugandas. Eelarve 29 941 eurot.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 12.06.2018

MTÜ Mondo (registrikood: 80260583) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RIINA KUUSIK-RAJASAAR	Juhatuse liige	13.06.2018
DIANA TAMM	Juhatuse liige	13.06.2018
MAARI ROSS	Juhatuse liige	12.06.2018

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

MTÜ Mondo üldkoosolekule

Arvamus

Oleme auditeerinud MTÜ Mondo (ühing) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2017 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ühingu finantsseisundit seisuga 31.12.2017 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ühingust sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ühingu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ühingu likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ühingu raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust ühingu suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ühingu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Mart Nõmper
Vandeauditori number 499

/digitaalselt allkirjastatud/
Erika Tikenberg
Vandeauditori number 189

Rödl & Partner Audit Osahing
Audiitorettevõtja tegevusloa number 2
Tartu mnt 13, Tallinn, Harju maakond, 10145
13.06.2018

Audiitorite digitaalallkirjad

MTÜ Mondo (registrikood: 80260583) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MART NÖMPER	Vandeaudiitor	13.06.2018
ERIKA TIKENBERG	Vandeaudiitor	13.06.2018

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muude mujal liigitamata organisatsioonide tegevus	94999	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
E-posti aadress	mondo@mondo.org.ee
Veebilehe aadress	www.mondo.org.ee